

ÜÇÜNCÜ
HA
YA
TIM

HALİL
BEZMEN

Kopernik Kitap 261

Hatırat: 6

ÜÇÜNCÜ HAYATIM

© Halil Bezmen, 2025

© 2025, Kopernik Kitap / Dolmabahçe AŞ

© Kitabın bütün yayın hakları Dolmabahçe AŞ'ye aittir. Tanıtım amacıyla kaynak göstermek şartıyla yapılacak kısa alıntılar dışında, yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir elektronik veya mekanik araçla çoğaltılamaz. Eser sahiplerinin manevî ve malî hakları saklıdır.

Genel Yayın Yönetmeni

Abdülkadir Özkan

Yayın Danışmanı

Ahmet Kot

Görsel Yönetmen

Mehmet Akar

San Okuma

Sinan Onuş

Kapak Tasarımı

Yusuf Kot

Grafik Tasarım

Dolmabahçe AŞ

ISBN: 978-625-6994-29-4

Sertifika no: 50043

1. Baskı: Nisan 2025

Baskı ve Cilt

Optimum Basım San. ve Tic. Ltd. Şti.

Tevfikbey Mah. Dr. Ali Demir Cad. No: 51/1 34295 Küçükçekmece - İSTANBUL

Sertifika No: 41707

Dolmabahçe AŞ

Yeni Sülün Caddesi Begonya Sokak No: 2 Beşiktaş, Levent - İSTANBUL

Tel: 0 212 812 92 45

www.kopernikkitap.com

info@kopernikkitap.com | siparis@kopernikkitap.com

Kopernik Kitap, Dolmabahçe AŞ markasıdır.

HALİL BEZMEN: 1938 yılında İstanbul'da doğdu. İlkokulu Galatasaray'da, ortaokul ile liseyi ise İsviçre'de yatılı olarak okuduktan sonra 1962 yılında Zürih Teknik Üniversitesi'nden makine mühendisi olarak mezun oldu. Kuruluşu 1929 olan ve ailenin yönettiği Mensucat Santral tekstil fabrikalarında makine bakım mühendisi olarak işe başladıktan dokuz yıl sonra sorumlu Genel Müdür oldu. En büyük elli şirket sıralamasında üç sanayi kuruluşunun (Tekstil, Metal ve Kimya) başında yirmi yıl süreyle ülkenin ihracat hamlesine katıldı. 1994 yılında iş hayatını terk etmek zorunda kaldı. 'Üçüncü Hayatım' yayınlanan on beşinci kitabıdır.

Halil Bezmen'in diğer eserleri:

- Memo'nun Olağanüstü Maceraları (Otobiyografik roman)
- Neden? Halil Bezmen (Otobiyografi)
- Sıfır Vakfı (Macera romanı)
- Kendime İtirafı (Otobiyografi)
- Vahşi Aşk Öyküleri (Öykü)
- Estergon Kalesi (Macera romanı)
- Hayatını Boynunda Taşıyan Adam (Macera romanı)
- Barbaros! Sevgilim... (Tarihi roman)
- İsyân ve Aşk (Tarihi roman)
- Lale, Kan ve Şehvet (Tarihi roman)
- Mustafa Kemal'e Aşklanmak (Tarihi roman)
- Prens Sabahaddin'in Saklı Hayatı (Tarihi roman)
- Ben Sultan Abdülhamid Han (Tarihi roman)
- İçimdeki Ben (Atatürk romanı)

İÇİNDEKİLER

I. BÖLÜM: TARİHTE BİR MACERA	9
Bu Kitap Nedir?	9
Göçler, Göçler!	10
II. BÖLÜM: BİRİNCİ HAYATIM	19
Selanik'ten İstanbul'a (1912)	19
Sanayicilik Macerası (1929-1994)	22
Ben ve Sanayicilik Macerasının Sonu	23
Bir Çöküşün Hikayesi	30
Bir Diriliş Hikâyesi	49
Sisifos'un Tırmanışı	56
Sisifos'un Düşüşü	62
İkinci Çöküş	65
Çöküşün Ameliyat Masasında İncelenmesi	79
III. BÖLÜM: İKİNCİ HAYATIM	85
Amerika Macerası	85
Macera Maceradır	95
Gizemli Konu: Güzellik	107
Emanete İhanet	110
Papatyalar Vadisi	116

IV. BÖLÜM: ÜÇÜNCÜ HAYATIM	125
Bir Doğulu Olarak Batıya Bakışım	125
Üçüncü Hayatım'ı Nasıl Kullanıyorum	137
Felsefe Yoksa Tat Alamayız	143
Ana İşim Gerçeği Aramak	146
Gerçek Avcısının El Kitabı	146
Gerçeği Bulmakta Önemli Bir Engel: İnat	153
Gerçek Avcısının Nasıl Bir Hayatı Olur?	155
'Üçüncü Hayatım'da Rekabetler	164
Bilimdeki Rekabet ve Sonucu...	164
Gelir Dağılımındaki Eşitsizlik Rekabeti Acımasızlaştırır	174
Ömür Uzaması Türk'ün Hangi Özelliklerini Etkiler?	177
'Mukayeseli Tarih' Bakışıyla Rekabetçi Türkiye	186
Yalnızlığa Karşı Aşk	188
İnsanları Yöneten En Yaygın Güç: Şiddet	198
Düşmansız Şiddet	200
Şiddetlerin En Güçlüsü: Propaganda	203
Rekabet Gücümüzü Azaltan Diğer Tehditler	215
 V. BÖLÜM: GİDİŞAT?	 223
 VI. BÖLÜM: BU KİTABI OKUYUP NE KAZANDIK?	 227

I. BÖLÜM

TARİHTE BİR MACERA

Bu Kitap Nedir?

Bir **tarih** parçasıdır. Çünkü yaşım gereği tarihin içinde yer almış sayılırım. Ortasında değil, kenarında tabii. Aslında bir macera anlatısı olarak da görülebilir. Benim yazış tarzımın özelliği, maceraları yalnız anlatmakla kalmayıp incelememdir. Ameliyat masasına yatırırım ve arkasında, dibinde, gölgesinde ne var ona bakarım. Macera çeşidi çoktur: Göğüs göğse dövüşürsün, senden güçlü olandan kaçarsın, yok olur yeniden doğarsın, bilinmeyeni keşfetmek ve olmayanı icat etmek için büyük riskler alırsın, aynı anda hem sevip hem sevilirsen tanrılaşırsın, nefretle çevrildiğinde yeraltına giren solucan olursun. Macera seçiminin birazı bize, çoğu şansa kalmıştır!

İlginçtir ki dünyamızda yaşanabilecek maceraların tümü daha önce milyonlarca kez yaşanmıştır. Gördüğünüz filmleri, okuduğunuz kitapları, dinlediğiniz haberleri bir düşünün! Dedğim şu ki macera türleri sınırlıdır ve bu yüzden maceraların kendileri belli kalıpların tekrarıdır. İlginç olan beyinlerde ve kalplerde yarattıkları fırtınalardır. Onlar her insanda farklıdır. Ben işte bu fırtınaları yorumlayacağım.

Kitabın üstün olduğu noktalarla filmin üstün olduğu noktalar ayrıdır. Filmde olayları çok hızlı aktarmak mümkün-

dür. Kitapta da hızı yakalamaya çalıştığım için lafı uzatmam, hemen özüne iner konuyu çabuk sonuçlandırırım. Oyalanmadan da yeni konuya geçerim. **Hızı böyle elde ederim ama yorarım. Suallerin peş peşe gelmesi ile filmlerdeki polislerin hırsızların otomobilini kovalamaları aynı entelektüel hız türü değildir.**

İyi filmler sahneleri uzatmazlar, iyi kitap da lafı uzatmaz. İyi film dinlendirir, iyi kitap derinliği yüzünden yorar. Filmde sıkılan çoktur ama genelde sonu merak edildiği için yarıda bırakılmaz. Diğer taraftan beğenilmeyen kitap en geç 50. sayfada terk edilir. Yazdığım 14 kitap için yayıncılar, “Az satıyorlar ama yıllarca hep aranıyor. Beğenmeyenler bile sonuna kadar okuyor” diyor. Bu kitabımda farklı bir macera türü yazmaya çalıştım. Kovalama, öpme, ağlama, vurma, muhteşem doğa manzaraları göstermiyorum ama zihni yorulmayan entelektüel sporcular burada farklı bir macera yaşayabilir.

Bu kitapla maceraların anlatımı değil, röntgeni çekilecek ve sonra ameliyat masasında kalbin nasıl hoplaya hoplaya attığı da seyredilebilecek. Hedefim okuyucuma ‘**entelektüel gerilim**’ yaşatmak. Bu lafı hiç duymadım; bakalım benim zihinsel ve duygusal maceraları yorumlayış tarzım böyle hoş bir ‘entelektüel gerilim’ yaratacak mı?

Hayat ciddi bir iştir çünkü tehlikeli maceralarla doludur. Bazılarını ararız, halk tabiriyle kaşınırız ama çoğunun içinde kendimizi istemeyerek buluruz ve “Kısmet” diye düşünürüz.

Bu kitap bir otobiyografidir, sadece kendimi anlatıyorum.

Göçler, Göçler!

Tarih boyu göçler hep doğudan batıya olmuş. Benim tek bildiğim istisna Galatlar. Kelt ırkından Galyalı savaşçılar 2300 yıl önce Anadolu’ya yerleşmek için Avrupa’nın ta öbür ucundan İngiltere, İspanya ve çoğu Fransa’dan yola çıkıp gelmiş.

Galatları ilginç bulurum. Bizans İmparatoru kentlerinin etrafını surlarla çevirmemeleri koşuluyla Ankara civarında devlet kurmalarına izin vermiş. 1300 yıl sonra Alparslan'ın Selçukluları 1071'de Bizans ordusunu Malazgirt'te yenince Frank kökenli Galat Komutanı Roussel de Bailleul, bu zaaf anından yararlanıp Bizans'a karşı ayaklanmış. Bizans İmparatoru da Selçuklu Sultanına, "Bu Galatları yenmek için bana yardım edersen onların topraklarının yarısını sana veririm" demiş. Böylece Galyalı Galatların devletini yok etmişiz ama halkı Selçuklu Türk Devleti'nin vatandaşı olmuş. İstanbul'da da Galata ve Galatasaray adlı mahalleler kalmış. Devletleri yıkılsa da Hititler gibi aramızdalar! Onları, Kelt ırkından olan İrlandalıların Milli Yelken Takımı Kaptanı olarak *Turkish Delight* isimli teknemle İngiltere'de 1987'de yarışırken tanıdım. Keltler, benzeri olmayan bir özelliğe sahiptirler: Bazen iki kardeşin biri kızıl saçlı, diğeri siyah saçlı ve yeşil gözlü olur. Bizim Karadenizlilerimizin arasında rastlarız.

Anadolu'da yüz yıllar boyunca hüküm süren İkinci Ermeni İmparatorluğu çok savaşçıymış ve sık sık Suriye, Lübnan ve Filistin'e sefer düzenlermiş. Seferden maksat ganimet tabii ve ganimetin anası da esirlerdir. Oralardan getirdikleri esirlerin çoğu dağılmış olan Yahudi Devleti'nin vatandaşlarıymış. Bir seferinde Ermeni ordusu 100.000 Yahudi'yi savaş esiri olarak Anadolu'ya getirmiş. Bunların büyük kısmı zamanla Hristiyan olmuş. Ermeni olan bu Yahudilerin adı 'Pakradunile Tarikatı'. Şimdi Müslümandırlar ama araştırmacı bilim insanları köylerinde hâlâ eski Ermeni ve eski Yahudi adetleri görebiliyorlar. Peki, bu Yahudiler kim? Akad İmparatorluğu'ndan arta kalanlar. Hz. İbrahim, Sümer-Akad döneminde yaşamış. Akadların Hindistan'dan geldiği ve dolayısıyla Yahudiliği de oradan getirdikleri sanılıyor. İşte bir paragrafta ırkçılığın mantıksızlığının cenazesini izlediniz.

Bu bilgileri eğlenceli buluyorum ama önemsemiyorum. Bunları önemsemek sadece kavgaya getirir. Söylüyorum ya, so-

kak kedileri gibiyiz, herkes herkesin akrabası! Benim evimde Yeşilim ve Koko adında iki sokak kedisi ve biri Konfüçyüs, diğeri Hattuşa (Hitit başkenti) adında iki Sivas Kangal kırmısı kocaman sokak köpeği yaşıyor. Hepsi çok badire atlatmışlar. Konfüçyüs hâlâ biraz durgun. Zaten onun bu ağır hali yüzünden ona Çin filozofunun ismini verdim.

Bazı ülkeler, bölgeler hep göç verir ve bazıları da Anadolu gibi hep göç alır. Ailem Selanikli. Selanik'ten önce İtalya'nın Livorno şehrinde bir iz bulunmuş ama izin ne olduğunu bilmiyorum. Biz de batıdan doğuya göç etmişiz. Bence tek ilginç olan bu. Ailece sağlam bir soyağacı bilgisine sahibiz, diğer bilgiler rivayet!

Abdullah Çelebi 1720-1790 Hatice 1721-1804

Osman Çelebi 1731-1798 Fatma 1735-1800

Veli Osman 1754-1790 Rukiye 1763-1800

Osman Veli 1779-1845 Fatma 1779-1850

Kara Veli 1795-1850 Atiye -1870

Halil Veli (Halil Aga) 1813-1865 Fatma 1815-1880

Ali Molla 1835-1890 Zübeyde Akev 1850-1931

oğulları

Halil Ali Bezmen 1874-1953 Vedia Recep 1892-1955

ve

Nazım Bezmen 1891-1964 Mediha Akev

Halil Ali oğlu Fuat Bezmen (babam) 1909-2014

ve

Nazım kızı Fatma Bezmen (annem) 1920-1998. Annemle babam kardeş çocuğudur.

Halil Bezmen (Ben) 1939-Rengin Suar 1965 (Figen Mirel 1941, Selma Türkeş 1956)

ve

Kardeşlerim Nazım-Sumru, Turgud-Cemaliye, Necdet-Ayşe.

ve

Çocuklarım Alara-Ömer Malaz (Mina, Elâ), Destan-Stephanie (Alek, Cem), Fuad-Sevda (Fatma Eva, Melek Sera)

Soyağacımızın en tepesindeki isimlerin birbiriyle akrabalık dereceleri belirlenmemiş. Sıradan kişilerle akrabalık değeri katmadığı için önemsizdir. Bizde bir devlet adamı, zaferler kazanmış bir komutan, bir şeyhülislam, bir bilim insanı veya büyük bir zengin mevcut değildi. Bunlar orta seviyede tüccardı anlaşılan. Çelebi bir unvandır: Bey veya Efendi gibi. İyi okumuş fakat ulema sınıfından olmayanlara verilirdi. İyi okumuş insanların o devirde devlet yerine ticareti seçmeleri enderdir. Aile geleneği olmalı. Gelenek çok güçlüdür, hesap ve mantık tanımaz. O kadar ki çoğu zaman çıkarımıza ters düşse bile geleneğe boyun eğerez.

Osmanlı, Müslümanları aile bazında takip etmek için soyadı uygulamasına gerek duymamış. Devleti yönetenler, kimin kiminle akrabalık bağı içinde olduğunu bilmek gibi önemli bir istihbarata sahip olmayı neden istememişler. Merak ediyorum? Çok şeyde olduğu gibi, soyadında da öncü Çinlilerdir. Aynı soyadını taşıyanlar evlenemezdi. Bugün Çin’de yalnız 100 kadar soyadı kalmıştır ve 22 tanesi binlerce yıllıktır. Vang (Kral) 93 milyon, Li 92 milyon, Zhang 88 milyon Çinlinin soyadıdır.

Bezmenler devlet hizmetinde çalışmadılar deriz ama iki istisnamız var: Birimiz sarayda İbrikçibaşı (veya ona benzer bir isim) olmuşuz. Hangi padişah döneminde belli değil. Makamı ilginç buldum ve biraz düşündüm. Özelliği, padişahı çıplak gören, mahremiyetini paylaştan tek kişi oluşundaymış. İçi ılık su dolu bir ibrik tutabilmenin liyakati ne olabilirdi? İsmi bilmediğim bu akrabamla yıllarca içimden, ‘Bir ibrik tutmaktan daha niteliksiz bir iş var mıdır’ diye alay ettim. Ancak yetmişime geldiğimde bu büyük muammayı çözdüm: Sadakat!

Padişahın çıplakken ve yalnızken baş başa kaldığı bu kuluna sınırsız bir güveni olması lazımdı. Eşimize güvenme ihtiyacımız gibi. Padişahın da en çok ihtiyacı olan buydu: Güve-

nebileceği bir dost! Muhtemelen bir sırdaş! İşte, ‘İbrikçibaşı’ diye küçümsediğim adamın değeri buradaydı: Padişah yalnız bedenini değil, ruhunun çıplaklığını da korkmadan ona açabiliyordu. **İhanet yaygındı; yalnız sarayda değil, her yerdeydi çünkü çok ucuz ve çok etkili bir silahtı. Sadakat çok ender olduğu için zaten liyakatlerin en değerlisiydi.**

Sık karşılaştığım bir eleştiri var: Yükselen kişilerin yanlarına liyakatsiz elemanlar seçtikleri iddiası! Eskiden bu şikâyetçiye cevap vermeye çalışır ‘Liyakatsiz olduğu nereden belli’ veya ‘Sen onun liyakat testini yapacak kadar matematik biliyor musun’ ya da ‘Daha liyakatli olarak kimi önerirsin’ derdim. Şimdi güvenebilir olmanın en büyük liyakat olduğunu öğrendim ve ‘Adam akıllıymış, güvenebileceği kişiyi yanına almış, ne var bunda’ diyorum. Böylece konu kendiliğinden kapanıyor. İşin bu kısmı böyle de ben güvenebilmenin bu kadar ender ve dolayısıyla bu kadar değerli olduğunu fark etmekte niye böyle geç kaldım?

Ailemizde, devlet hizmetinde bulunmuş olan ikinci istisna Başbakan Adnan Menderes’in Demokrat Partisi’nde (1950’ler) bir dönem milletvekilliği yapmış olan Nazım dedemdir. **Milletvekilliği, sorumluluk derecesi düşük bir görev** olduğundan, tarihin kaydedeceği bir makam değildi. Dedem, yaşlı ve sağlığı bozuk olmasına rağmen itibarlı bir sanayici olarak memleketine hizmet etmek istemişti. İstanbul’dan Ankara’ya kömürle çalışan trenlerle gitmiş, fakir Türkiye’nin çelimsiz başkentinin otel odalarında kalmış, en büyük özel sektör fabrikalarının sahibi olarak bir ziraat ülkesi olan memleketinin uluslararası tecrübelerinden yararlanmasını istemişti. O zamanlar, “Bizimki şaşırmış, insanların zengin olduktan sonra politikaya atıldıkları yer Amerika’dır; Türkiye’de tersi yapılır, önce politikaya girilir, sonra zengin olunur” diyerek onunla alay edildiğini hatırlıyorum.

İdealistti. Refik amcamın, “Manchester Guardian gazetesi-

ni okuyor sonra kendini İngiliz İşçi Partisi milletvekili sanıp, Başbakan Adnan Menderes'ten, ülkemizde yapılması imkânsız şeyler istiyordu" dediğini hatırlıyorum. En gençlerden daha gençti. O kadar ki ondan öğrendiklerim bugün hâlâ ağırlıklarını koruyorlar. Gençliğimin kahramanlarından birçoğu zamanla önemlerini yitirdiler ama Nazım dedem ileri görüşleriyle bana ışık tutmaya devam ediyor. Bakırköy ilinden seçildi ve oyların yüzde 94'ünü aldı. Ben böyle ezici çoğunluğu hiçbir milletvekilinde görmedim. Mensucat Santral Fabrikası o bölgedeydi ve sahibi çok sevilen bir patrondur. Daha da ilginç olanı fabrikanın pamuklu kumaşlarının "Halil Ali Malı" olarak satılmasıydı. Nazım dedemin 17 yaş büyüğü olan ağabeyi Halil Ali, fabrikanın kurucusuydu ve kumaşlar sayesinde ismi bütün ülkede tanınıyordu, yani ismi marka olmuştu.

Birçok ticaret türü vardır. Abdullah ve Osman Çelebilerin Selanik Limanı'na ne getirip sattıklarını veya gemilere ne yüklediklerini bilmiyorum. Ailemizde köle ticareti yapan birinin mevcut olduğunu duydum ama kanıt yok, sadece riva-yet. Durmadan savaşılan bir dünyada, savaş esirlerinin temini ve pazarlanması gerekiyordu. Yirmi birinci yüzyılda geçerli olan insan hakları anlayışıyla değerlendirilmemesi gereken bir meslekti. Osmanlı ordusunun ve özellikle de Kırım-lı Tatar atlılarının sınır boylarında yaptıkları akınlardan elde ettikleri esas ganimet, esirlerdi. Esir aldıkları köylülerin kendilerinden başka ne değerli eşyası olabilirdi ki? Balkan ordularının ve Akdeniz korsanlarının getirdikleri esirleri paraya çevirdikleri ana piyasalar İstanbul ve Selanik'ti. Osmanlı savaş makinesini ayakta tutan finansman kaynaklarından biri, esirlerden elde edilen gelirdi: Seferden sağlam dönen asker, eğer değerli bir veya birkaç esir getirebilmişse, hayatını tehlikeye atmış olmanın karşılığını almış sayılı-yordu. Devletin verdiği ulufenin (maaş) zamanında ve değeri düşürülmeden eline geçtiği enderdi. Esas geçimi ganimet-ti ve ganimet de esir demektir.

Esir ticaretini, bir insanın vereceği hizmetlerin pazarlanması olarak görürsek, bugün olduğu gibi o zaman da katma değeri en yüksek işlerdendi. Köle tüccarlığının aşağılanacak bir meslek oluşu, Batı'nın ve özellikle de Amerikan plan-tasyon köleliğinin insanlık dışı uygulamasından kaynaklanır. Osmanlıda ise köle ailenin bir birimiydi. Evlatlık gibi. Ailede mevcut olan emir komuta zincirinde, birinin en üstte olduğu gibi, köle de en alt basamaktaki akrabamızdı ve bizden biri sayılırdı.

Avrupa'daki gibi, babadan oğula yüzyıllarca devletin bütün üst kademelerini elinde tutan bir soylu sınıfı mevcut olmadı-ğından, kölelerin yükselme şansı herkes kadardı, yani liyakat-ten başka hiçbir değer söz konusu değildi. **Fırsat eşitliği lafı-nın değil ama uygulamasının orijinali bizdeydi.**

Mukayeseli tarih açısından "Barbar Türk" iddiası dayanaksız olduğundan önemsizdir ama diğer taraftan Batılının gerçekleri kendi lehine manipüle etmekteki üstün becerisini gösterdiği için öğreticidir. Bu manipölasyon, sahnedeki si-hirbazın 'el çabukluğu' sayesinde gerçekleşmiyor tabii. Batı okuyor, yazıyor, bilimi kullanıyor ve çalışma çalışma propagan-dada ustalaşılıyor.

Soyağacımdaki insanlar ne iş yaparlarmış bilmiyorum. Tekstil deniyor ama ticaret mi, üretim mi öğrenemedim. Selanik'te yünlü kumaş ve çuha (keçe) üretimi için ileri bir teknoloji uygulanırmış. Vardar Nehri'ne ve kollarına kurdukları değirmenler sayesinde insan gücünden daha üstün olan akarsu enerjisini kullanan mekanik bir düzenele üretim yaparlarmış.

Osmanlının özellikle ordusu ve sarayı için çoğu İtal-ya'dan ithal edilen yünlülerin Selanik'teki üretim sayesinde zamanla önü kesilmiş ve dışa bağımlılık azaltılmış. Bu teknolojik üstünlükten yaralanan devlet yollar, depolar, İstan-

bul'a nakliye gibi fiziki altyapıyı kurmuş. Ayrıca binlerce dağınık üreticiden (dağlardaki çobanlardan yünün toplaması, yapağının yıkanması, kadınların parmakları arasında eğrilip iplik haline getirilmesi, dokunması, boyanması) ve bütün bu dağınık işlemlerin eşgüdüm içinde yürütmesi, avans paraların dağıtılması, muhasebelerin tutulması ve sonunda malların sefere çıkma gününden önce İstanbul'a yetişmesi için devlet Selanik ve çevresini örgütlemiş ve kişi başı en yüksek vergiyi oradan toplamış. Teknolojik üstünlüğe dayanan bir hamleyle Selanik dünyayla rekabet eden bir sanayi merkezi olmuş ama Sanayi Devrimi'nde yarışa devam edemeyince de Batı tarafından yutulmuş.

Benim ailem ise tekstil alanında devam etmiş. Babaaannenin ağabeyleri (Recep ailesi) 1800'lü yıllarda ağırlıklı olarak İngiltere'nin tekstil merkezi olan Manchester'da oturmuş. Orada iplik satın alır, dokumacılara dağıtır, onlardan topladıkları bezleri beyazlatıcıya taşır, oradan basmacıya veya boyacıya götürür ve en sonda da ele gelişin hoş olmasını sağlayan aprecide top haline getirip Selanik gemisine yüklerlermiş. Ailemizin Selanik kolunun görevi bu malları Osmanlı topraklarında dağıtmak ve daha zoru olan paraları toplamakmış. Yunanistan, Bulgaristan, Trakya, Ege veya Karadeniz yörelerinde aranan malın çeşitleri ve renkleri farklı olduğundan, ince bir pazarlama bilgisi gerekiyormuş. Telefonun ve tren yolunun olmadığı yüzyıllardı. Katır önemliydi. Okuma yazma bilmeyen bir esnafın finansmanı, banka olmayan bir dünyada nasıl yapıldı diye dedeme sorduğumda, "Hepimizin sermayesi, sözümüzün değeri kadardı" demişti. En sonunda da ailem 1929'da İstanbul'da Mensucat Santral Fabrikası'nı kurduğuna göre, geçmişte de tekstil işi yaptıklarını varsayıyorum. Halil Ali, soyadı kanununda Bezmen adını seçerken geçmişimizdeki 'bez' ilişkisini hesaba katmış olmalı.